Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхетал

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деза ★ ЕРА, 9 ЯНВАРЬ, 1988 ШУ. ★ № 4 (7195). ★ Мах 3 кеп.

КПСС XXVII съезда сийна!

Тхьо шу совгIа ха я Темирханова Iальий Маржана доярка йолаш «Назрановский» совхоза Нальчар-Кертерча ферме хьашъела къахьега. ЛагIа тIара лагIа тIа а воалаш урагIа вода гас сахьт, IадаIа шера ше хьожа да доахаргара дуккаIа шура йоьккхаш хьайоагIа хьинар дола доярка.

Иштта, Назрановски районна доярашта юкъе йьржа-ва социалистически яхье, хьалхара мотиг а йоаккхаш, дIадахача шера хIара ше IунаI дечаIа Iаттагара 5 эзар совгIа килограмм шура яьккхий Темирханова Маржана. КПСС XXVII съезда дечаIа совгIатага накъахьега. хIара тIара шера ше хьожа да доахаргара дуккаIа шура йоьккхаш хьайоагIа хьинар дола доярка.

Иштта, Назрановски районна доярашта юкъе йьржа-ва социалистически яхье, хьалхара мотиг а йоаккхаш, дIадахача шера хIара ше IунаI дечаIа Iаттагара 5 эзар совгIа килограмм шура яьккхий Темирханова Маржана. КПСС XXVII съезда дечаIа совгIатага накъахьега кхы тIа хьинар айдеина кхьахьеш я из ух Iан девошна. Цо денхар тIаийдай съезд хьаелла ди хьатIаотташ ух шера цхьоалогIча квартале ший групперча доаханга шура яьккхаро план ихоачашъе.

Массеех шу да ший нанас Маржана сакна цу ферме доярка йолаш Темирханова Зарегас кхьахьега а. Цхьа шу дIадахийтаг кхонача коммуниста ший плани тIаийца денхари тодаме ихоачаш ца деш. 1985 шера хIара ше тIулахьега Iаттагара яхо эзар совгIа килограмм шура яьккхай йоIо.

С. АУШЕВ.

СУРТА ТIА: Темирхановгlар Заретеи Маржани.
С. АЛИХАНОВА сурт.

23-гIа ДЕКАДА

Лаьрхlар кхоачашду

Парте XXVII съезд хьаеллалехьа шин бетта задани кхоачашъе, дош деннадар «Союзавтоматстром» ВНПО опытно - экспери м е нтални завода болхлоша. Цар дош чIогIа хиннад. Хlанз цар болх бу февраль бетта шоллагIча декада чоторIа, хIьхьа продукци маьхьа-ла яккхара йола цIи ахи бетта задани а хоачашъяй.

Хlаналехьа уьк шера хьалхарча шин бетта задани ихоачашъяй Кучеренко Василий Володин Владимири керте латтача электронно - мон т а жнии механо - сборочни цехий коллективаша, яхьайтта бригада. Царех ба Алехин Анатолен Беседин Алексеи кулгалдеча бригадай токараша штамповщикаша.

* * *

Март бетта календарагIа къахьегаш ба «Грознефтегаз» яхача международ-ни тагIасоюзни управленне болхлой, инженерно - технически болхлойн.

Хlара сменагIа норма дикка тIехIхоачашъеш дIайолаьлл шийттагIга пятилетка Зарагаев Валентина кулгалдеча шоллагIча цех коллективо, компрессорни установка оператора Воронина Клавдиас, машиниста Спивак Валентинас, кIчыар. Технологически режим нийса а лелаеш, цхьа мотиг нийсъялийтаеш цар шоай бехнагIа балха тIа хьовзам болаш.

Деша дай бац

Керттерча даькъе бакъдаараши сомн кхебеш я Грозненски района «Юбилейный» совхоз. КПСС XXVI съезд чанхьалнчул тIехьагIа, юртбохкама продукци дIаьлара цхьайттаглагIча пятилетка тIа хIинар, хIинаш цар болх бу февраль бетта шоллагIча декада чоторIа, хIьхьа продукци маьхьа-ла яккхара йола цIи ахи бетта задани а хоачашъяй.

Хlаналехьа уьк шера хьалхарча шин бетта задани ихоачашъяй Кучеренко Василий Володин Владимири керте латтача электронно - мон т а жнии механо - сборочни цехий коллективаша, яхьайтта бригада. Царех ба Алехин Анатолен Беседин Алексеи кулгалдеча бригадай токараша штамповщикаша.

* * *

Март бетта календарагIа къахьегаш ба «Грознефтегаз» яхача международ-ни тагIасоюзни управленне болхлой, инженерно - технически болхлойн.

Хlара сменагIа норма дикка тIехIхоачашъеш дIайолаьлл шийттагIга пятилетка Зарагаев Валентина кулгалдеча шоллагIча цех коллективо, компрессорни установка оператора Воронина Клавдиас, машиниста Спивак Валентинас, кIчыар. Технологически режим нийса а лелаеш, цхьа мотиг нийсъялийтаеш цар шоай бехнагIа балха тIа хьовзам болаш.

Керттерча даькъе бакъдаараши сомн кхебеш я Грозненски района «Юбилейный» совхоз. КПСС XXVI съезд чанхьалнчул тIехьагIа, юртбохкама продукци дIаьлара цхьайттаглагIча пятилетка тIа хIинар, хIинаш цар болх бу февраль бетта шоллагIча декада чоторIа, хIьхьа продукци маьхьа-ла яккхара йола цIи ахи бетта задани а хоачашъяй.

Цун керттера баьхьанаш юртбоахама культуташ дIаьра, царна доал дара агротехнически мероприятеш ший ханнахьа чанхьъяха ца хIинар, технологи телхаеш хинна хилар.

Мело йир бакъдаараш ккедева астраханский технологи юкъе-йоалахра, йоагIа йоахко лизар бригадай, авеной болх коллективни подрядагIа вашъ-тIехьбанкхара.

Уьк тайна йирна тIулахьаш шийттагIгIча пятилетке кийс ца далийтара теркам тIабахийта беза цу боахама кулгалхоша, спецналисташа.

Х. МАГОМЕТОВ.

Грозный

Самардийнахъа Старогрозненски бурув тохара управленне митинг хилар. Цига къмаьл дьча УБР начальника Ю. Луговина аьлар:

— Вай коллектив цIакхха юстара лаьтташ мехка хулача доархIамеча тIулакхашта. Цудухьа цаI саина массане а хьаллоац вай КПСС XXVII съезда сийна февраль бетта коммунистически субботник чакхдакхка аьнна москвичаша дьа кхайкарал.

Митинге къмаьл дир бурудаттачо Х. Аушева, партнома секретара заместителя Р. Горшиневас, инженера Л. Толмачевас.

Субботник долча дийнахьа 20 мотр кIоарга бурув тоха, 1,6 эзар сома маьха вышко-монтажни балхаш де дош делар коллективо. Цул совгIа йиъ тонн химреагенташ, 5 тонн цемент, 1000 киловатт-сахьат электроэнерги а кхоерга уххаза.

Субботника арабарга УБР беррига а болхлой.

✦

Назрань

Вай механарча коммунистий форум хулача денна сийлеяца накъа а болхаш, коммунистически субботник хула ди къаьстта дика къахьегарча белгалдоаккхаргхидарах митинге къмаьлаш дир ГI. Ахриева цIерагIча назрановски «Электроинструмент» завода слесара-лекальщика, Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутата Котиев Ахьмада, слесара-сборщица Дахкильгова Вазлае, ВЛКСМ комитета секретара Зурабов Ахьмада, ремонтно-гIишлоп участва начальника Гиреев Мухьмада, завода керттерча инженера Дошаева Рукъмана. Из дика гIулакх хьалларча тIахьийхар дар районна беррига къахьегамхой. Массара а коммунистически субботнике балха арабала дош делар митинге дакъа лъцараша.

Ди дийнахьа дьаккха аланти шийттагIгIча пятилетка фонда юкъедахьа дош делар цар.

✦

Карабулак

— Парте аргIанарча XXVII съезда сийленца накъахьара шерра социалистически яхь йоаржалъй тха заводна болхлоша, — аьлар митинге ше къамаьл деш Карабулакски химически реагентий завода энергомеханически цеха слесара, тIемеи къахьегIамен ветерана И. Кравченков. — Тхо дерриг-наш а бIубенна да XXVII съезда хулача денна къахьегама совгIаташ кийдерххарларах.

Цо дийнар хьаллоацаш, кхыча деношкарчул оскарела къахьегархIаларах дош а луш, къамаьлаш дир акумуляторщица Л. Титовскаяс, участна начальника Ю. Котикова.

Къахьегама цIей долча дийнахьа шоаш дьяккха алана шийттагIгIча пятилетка фонда юкъедахьа лаьрхIар цар.

✦

Гудермес

Селхан, Iуйрийна смена дIайолаллалехьа, ворхI бIаь совгIа волча къахьегамхочо дакъа а лоацаш, митинг ахлар Гудермесски медицинский инструменташ еча заводе. Цар массане а чIогIа рааза болаш тIаийдар парте аргIанарча XXVII съезда сийна Ерригсоюзни коммунистически субботник дара москвичаша дIайолаьл инициатива.

Митинге къамаьл дьча шлифовально - волировальни цеха мастера Оздоева Фатимас аьлар:

— Уьк шера хьалхарча шин бетта задани вай механарча коммунистий форум хьаеллача дийнахьа ихоачашъе лаьрхIар оаха.

—Къаьстта бокхха доархIам болаш да тхона Ерригсоюзни коммунистически субботник хула ди, хIана аьлча, из хетадаь да парте XXVII съезда, цун делегат и тха новкъост Г. Кириченко, — аьлар фрезеровщица, коммунистически къахьегама ударника Т. Никитинас.

Шоай бригада цIерагIча цо дош делар коммунистически субботник хулача дийнахьа сменни норма 115—120 процентал чухьнахьа йоацаш ихоачашъе, шоаш хIинеш - мел йоаь продукци ОТК болхлой тIахьожам боанаш дIаяхийта йиш хилийта.

Кхыча деношкарчул дукха оксарегIа инструментальни цеха болхлоша къахьегархIаларах дийнар фрезеровщика Джасумов Салаудина, кхычар.

Завода беррига болхлоша лаьрхIар: коммунистически субботник долча дийнахьа ттт эзар сома маьха продукци арахеца, шоаш цу дийнахьа дьяккха алани пятилетка фонда юкъедахьа.

Дукха бераш долча ноаношта «Мать-героиня» яха цIи лларех дола

СССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

«Мать-героиня» яха орден а хьожаеш «Мать-героиня» яха цIи лойла итт а кхы дукхагIа - а бераш дьяеш хьалехьадьяеш ноаношта:

Нохч-ГIалгIай АССР-е гIоаланца:

Абдулаева Дартена — гIулакхерчоа, Веденски район.

Бузуртанова Азелка Казбекановнана — цIен-нанна, Сунженски район.

Висгаева Маликана — цIен-нанна, Урус - Мартановски район.

Гайрбекова Шаймана — цIен-нанна, Надтеречни район.

Шабазова Ровзана — цIезнанна, Шалински район.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель

А. ГРОМЫКО.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь

Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.

1985 шера 30 декабрь.

КПСС обкоме хинна вIашагIкхетар

ВорхIлагIча январе Нохч-ГIалгIай обкома зале спортсменашцен тренеращен вIашагIкийтар республика кулгалхой. ВIашагIкхетар дIадолалуш къамаьл дир КПСС обкома хьалхарча секретара В. К. Фотеева. Цо дийнар республика экономина эргальяхха тоахра де лерхIачохи массови физически культурен спорти деIIойаларах наьхьаьи. В. К. Фотеева дер тIара дакъъала бийнар дIадахача шера толамаш дьяха спортсменаш цар тренераш. Кхы дIахо а Нохч-ГIалгIайчен спортивни сий лакха лоаттадара тIахьийхар цо уж.

Цул тIехьагIа къамаьл дьча республикански спортномитета председателя Н. Байракова белгалдьяьккхар дIадахача 1985 шера Нохч-ГIалгIай спортсменаша донхий толамаш дьяхьара. Цу юкъа кийчьаь дуьйн юкъера 11 мастер, СССР спорта 90 мастер, тхьалхара разряд йола 3200 спортсмен. Дина бова вай мехка а доазол араьхьа а боксераш Р. Себиев, Р. Тарамов, штангисташ Н. Арсаманов, М. Салаев, Р. Валаев. А. Товсултанов, дзюдоисташ В. Вараев, А. Ахбанов, А. Чажиев, классически тайпара нIалтохарах латаш бола А. Амаев, Хь. Мулаев, дукха кхыбараш а. Уж спортсменаш тхьалхеран къахьегаш ба республикера динагIбола третераш. Пренешка къамаьлаш дир тренераша И. Кодзоева, С. Исаева, Г. Вартова, С.-А. Абдулаева, Р. Яковлеваг. Д. Багаева. спортсменаша И. Арсамакова, Р. Себиева.

ВIашагIкхетаре дакъа лаьцар Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председателя Х. Бокова, Министрий Совета председателя М. Керимова, КПСС обкома секретара З. Яндиевас.

КХОАЧАМАШ ДОЛАШ ДА

КАРАБУЛАКСКИ ХИМИЧЕСКИ РЕАГЕНТИЙ ЗАВОДА КОЛЛЕКТИВО 1986 ШЕРА ПЛАИЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

КПСС XXVI съездан цул тIехьагIа хиннача КПСС ЦК Пленумийн решенеи ахларе чакх я йовзаш, продукцин мощносте, къаьлыгаеи материальни ресурсех бизза пайда нийбаре тIагIортта къоьсам лоаттабаьча Карабулакски химически реагентий завода коллективо хенан дуьнна хьалха ихоачашйо дерригча техника-экономически хьокхаяий цIьйттаглагIча пятилетка план. ЛаьрхIа хинначул духхара эрахийцер 495 эзар сома маьха товара продукци.

Парте XXVII съезд хуле ер шу хьинчера къахьегамца белгала деккхара заводе болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гIулакхерча наха социалистически декхараш тIаийьда:

продукци эрахецера план 30 декабре ихоачашъе, планагIа лаьрхIачул совгIа 34 эзар сома маьха продукци маьхьара яккха, йоагIачул духхагIа 120 тонн тайпара тайпара химически реагенташ хьже;

тхьо эзар сом паччахьалкхенна пайда бе. Къахьегама оосарла лаьхьара план 0,3 процент тIехIхоачашъеш а еш, соохкарчул 1,2 процент лаьхьа. Арахецера продукцен аIабога мах боагIачул 0,3 процент лоз а беш, цун чотагIа 30 эзар сом хходе;

продукци арахецера боарам 1985 шера хиначул 3,2 процент лаьхье;

шера 40 эзар киловатт-сахьат электроэнерги, 130 тонн условни доагор, 360 гигакалори йiоьхьаза энергии, пи эзар сома маьхь бийдал кхов. Шера шин дийнахьа хьожьча биидалеи энергоресурсаш чотагIа болх бе;

шера бархI эзар сом паччахьалкхенна пайда бергIбола рационализаторски предложенеш производствена тохьехьа;

дIаяхьийта продукци во я яха рекламацеш ца хиначера, тIаийцеча договорни декхарех лаьрхIа ма хиллара, потребителиитт договорни поставкаш е;

керттерча профессех вола яхо болхло хийчее, 36 болхлочун квалификацин лаьхье, цIьян коллективах производстве лакха культура йола коллектив хилийта, тхьа болхлочех коммунистически яхьехгама ударник хилийта.

Социалистически декхараш дийца а дийца, массана а раьза волаш тIаийцад завода болхлой, инженерно-технически болхлой, гIулакхерча наьха юкъарча собране.

Шу керда—оамалаш къьяьна

НАХА ФУ ЭШ ХЬЕЖА

Даьхенна шура, дулх, тха дIадалара дIадахача шера гIлянех лоарлабир Малгобейски района М. Горькие цIерагIча совхоза къахьегамхой. Хlьхьа уьк шера соахкарчул 10 процент духхагIа хьайбай продукци яккха а паччахьалкхенга дIаяла а лаьрхIад. Цудухьа карара шу дина дIадолалъяь цар. Ала хIама доаналш дина да фермай къахьегамхошта шера вIашътехIьдьяха хьалаш. Тешаме тоаь, вIайха я хьайбаш чуларга пометенеш. Механизаци ийл хьалха нулг кара деш хиннача духхача балхашта. Iан эамалахьа лаьрхIа оттаяьча рационага хьежжа июнь бутт тIакхачъяьлца хьайбаш кхаба йиш йолаш духхача а тайп-тайпара а да Iалашъяь довкъар. Цул совгIа дина а да из. ДуххагIдар шурий ферма коа хьатIадена а латт.

Шортта долларе а цунах духхагIа пайда баргболчча тайпара кийч а дийя мара лаш хьайбашта. Масала, концентрат. Цхьа тонн хих уж 50 килограмм а техе баййха муж кийчбу царех. Шоаш йолчча тайпара уж луш йолчул, дийна духхагIа шура тIаяхетийт концентраташа цу тайпара кийчъяь доахана дIаелча.

Рационах ча а доагIа доахана. Доавъар кийчдеча цехе йийца кIаьд а дийя, цхьацца минеральни хIамаш техе хьбьи а дийя мара хьашъка диъал из а. Сылоса хьисане ишшта кийчъаь ча эохе хIама да юташ луъ хьайбаша.

Соахна уьк хана хинначул духхагIа шура йоаккх хIара Iаттагара.

Моллагlа толам сагах тийша ба. Цудухьа геттара лоархIаме да цар балхацара безам соабаннкар. цIагIа а балха тIа а эшначунца уж Iалашбар. Цу тIулахха йоагIа йоакхо ю совхоза кулгалхоша. Берригача фермай болхлошта денна доалахьа доладаь кхабаш кхабара йол, ча, Iалашбаьб ялатаца. Балха хьа а цIа а кхуьлара керда автосье еннай.

Ер шу хьатIакхоачаш, 31 декабре, цхьоалагIча ферме цIеча уголоке «Огонек» хинар. Хьайбаш леладеларашта бокхха тоам хулаш чакхъяьлар из сайре. Цига дакъа доацаш бар совхоза директор Бузуртанов Хьусен, профкома председатель Милова Лида, ферма кулгалхой, специалисташ. Дийбахьа. Шортта долларе а цунах духхагIа пайда баргболчча тайпара кийч а дийя мара лаш хьайбашта. Масала, концентрат. Цхьа тонн хих уж 50 килограмм а техе баййха муж кийчбу царех. Шоаш йолчча тайпара уж луш йолчул, дийна духхагIа шура тIаяхетийт концентраташа цу тайпара кийчъяь доахана дIаелча.

Рационах ча а доагIа доахана. Доавъар кийчдеча цехе йийца кIаьд а дийя, цхьацца минеральни хIамаш техе хьбьи а дийя мара хьашъка диъал из а. Сылоса хьисане ишшта кийчъаь ча эохе хIама да юташ луъ хьайбаша.

Соахна уьк хана хинначул духхагIа шура йоаккх хIара Iаттагара.

Моллагlа толам сагах тийша ба. Цудухьа геттара лоархIаме да цар балхацара безам соабаннкар. цIагIа а балха тIа а эшначунца уж Iалашбар. Цу тIулахха йоагIа йоакхо ю совхоза кулгалхоша. Берригача фермай болхлошта денна доалахьа доладаь кхабаш кхабара йол, ча, Iалашбаьб ялатаца. Балха хьа а цIа а кхуьлара керда автосье еннай.

Ер шу хьатIакхоачаш, 31 декабре, цхьоалагIча ферме цIеча уголоке «Огонек» хинар. Хьайбаш леладеларашта бокхха тоам хулаш чакхъяьлар из сайре. Цига дакъа доацаш бар совхоза директор Бузуртанов Хьусен, профкома председатель Милова Лида, ферма кулгалхой, специалисташ. Дийбахьа. Шортта долларе а цунах духхагIа пайда баргболчча тайпара кийч а дийя мара лаш хьайбашта. Масала, концентрат. Цхьа тонн хих уж 50 килограмм а техе баййха муж кийчбу царех. Шоаш йолчча тайпара уж луш йолчул, дийна духхагIа шура тIаяхетийт концентраташа цу тайпара кийчъяь доахана дIаелча.

Рационах ча а доагIа доахана. Доавъар кийчдеча цехе йийца кIаьд а дийя, цхьацца минеральни хIамаш техе хьбьи а дийя мара хьашъка диъал из а. Сылоса хьисане ишшта кийчъаь ча эохе хIама да юташ луъ хьайбаша.

РЕЙД

Соахна уьк хана хиннача духхагIа шура йоаккх хIара Iаттагара.

Моллагlа толам сагах тийша ба. Цудухьа геттара лоархIаме да цар балхацара безам соабаннкар. цIагIа а балха тIа а эшначунца уж Iалашбар. Цу тIулахха йоагIа йоакхо ю совхоза кулгалхоша. Берригача фермай болхлошта денна доалахьа доладаь кхабаш кхабара йол, ча, Iалашбаьб ялатаца. Балха хьа а цIа а кхуьлара керда автосье еннай.

Ер шу хьатIакхоачаш, 31 декабре, цхьоалагIча ферме цIеча уголоке «Огонек» хинар. Хьайбаш леладеларашта бокхха тоам хулаш чакхъяьлар из сайре. Цига дакъа доацаш бар совхоза директор Бузуртанов Хьусен, профкома председатель Милова Лида, ферма кулгалхой, специалисташ. Дийбахьа. Шортта долларе а цунах духхагIа пайда баргболчча тайпара кийч а дийя мара лаш хьайбашта. Масала, концентрат. Цхьа тонн хих уж 50 килограмм а техе баййха муж кийчбу царех. Шоаш йолчча тайпара уж луш йолчул, дийна духхагIа шура тIаяхетийт концентраташа цу тайпара кийчъяь доахана дIаелча.

Рационах ча а доагIа доахана. Доавъар кийчдеча цехе йийца кIаьд а дийя, цхьацца минеральни хIамаш техе хьбьи а дийя мара хьашъка диъал из а. Сылоса хьисане ишшта кийчъаь ча эохе хIама да юташ луъ хьайбаша.

Соахна уьк хана хиннача духхагIа шура йоаккх хIара Iаттагара.

Моллагlа толам сагах тийша ба. Цудухьа геттара лоархIаме да цар балхацара безам соабаннкар. цIагIа а балха тIа а эшначунца уж Iалашбар. Цу тIулахха йоагIа йоакхо ю совхоза кулгалхоша. Берригача фермай болхлошта денна доалахьа доладаь кхабаш кхабара йол, ча, Iалашбаьб ялатаца. Балха хьа а цIа а кхуьлара керда автосье еннай.

Ер шу хьатIакхоачаш, 31 декабре, цхьоалагIча ферме цIеча уголоке «Огонек» хинар. Хьайбаш леладеларашта бокхха тоам хулаш чакхъяьлар из сайре. Цига дакъа доацаш бар совхоза директор Бузуртанов Хьусен, профкома председатель Милова Лида, ферма кулгалхой, специалисташ. Дийбахьа. Шортта долларе а цунах духхагIа пайда баргболчча тайпара кийч а дийя мара лаш хьайбашта. Масала, концентрат. Цхьа тонн хих уж 50 килограмм а техе баййха муж кийчбу царех. Шоаш йолчча тайпара уж луш йолчул, дийна духхагIа шура тIаяхетийт концентраташа цу тайпара кийчъяь доахана дIаелча.

Рационах ча а доагIа доахана. Доавъар кийчдеча цехе йийца кIаьд а дийя, цхьацца минеральни хIамаш техе хьбьи а дийя мара хьашъка диъал из а. Сылоса хьисане ишшта кийчъаь ча эохе хIама да юташ луъ хьайбаша.

Соахна уьк хана хиннача духхагIа шура йоаккх хIара Iаттагара.

Моллагlа толам сагах тийша ба. Цудухьа геттара лоархIаме да цар балхацара безам соабаннкар. цIагIа а балха тIа а эшначунца уж Iалашбар. Цу тIулахха йоагIа йоакхо ю совхоза кулгалхоша. Берригача фермай болхлошта денна доалахьа доладаь кхабаш кхабара йол, ча, Iалашбаьб ялатаца. Балха хьа а цIа а кхуьлара керда автосье еннай.

Ер шу хьатIакхоачаш, 31 декабре, цхьоалагIча ферме цIеча уголоке «Огонек» хинар. Хьайбаш леладеларашта бокхха тоам хулаш чакхъяьлар из сайре. Цига дакъа доацаш бар совхоза директор Бузуртанов Хьусен, профкома председатель Милова Лида, ферма кулгалхой, специалисташ. Дийбахьа. Шортта долларе а цунах духхагIа пайда баргболчча тайпара кийч а дийя мара лаш хьайбашта. Масала, концентрат. Цхьа тонн хих уж 50 килограмм а техе баййха муж кийчбу царех. Шоаш йолчча тайпара уж луш йолчул, дийна духхагIа шура тIаяхетийт концентраташа цу тайпара кийчъяь доахана дIаелча.

Рационах ча а доагIа доахана. Доавъар кийчдеча цехе йийца кIаьд а дийя, цхьацца минеральни хIамаш техе хьбьи а дийя мара хьашъка диъал из а. Сылоса хьисане ишшта кийчъаь ча эохе хIама да юташ луъ хьайбаша.

Соахна уьк хана хиннача духхагIа шура йоаккх хIара Iаттагара.

Моллагlа толам сагах тийша ба. Цудухьа геттара лоархIаме да цар балхацара безам соабаннкар. цIагIа а балха тIа а эшначунца уж Iалашбар. Цу тIулахха йоагIа йоакхо ю совхоза кулгалхоша. Берригача фермай болхлошта денна доалахьа доладаь кхабаш кхабара йол, ча, Iалашбаьб ялатаца. Балха хьа а цIа а кхуьлара керда автосье еннай.

Ер шу хьатIакхоачаш, 31 декабре, цхьоалагIча ферме цIеча уголоке «Огонек» хинар. Хьайбаш леладеларашта бокхха тоам хулаш чакхъяьлар из сайре. Цига дакъа доацаш бар совхоза директор Бузуртанов Хьусен, профкома председатель Милова Лида, ферма кулгалхой, специалисташ. Дийбахьа. Шортта долларе а цунах духхагIа пайда баргболчча тайпара кийч а дийя мара лаш хьайбашта. Масала, концентрат. Цхьа тонн хих уж 50 килограмм а техе баййха муж кийчбу царех. Шоаш йолчча тайпара уж луш йолчул, дийна духхагIа шура тIаяхетийт концентраташа цу тайпара кийчъяь доахана дIаелча.

Рационах ча а доагIа доахана. Доавъар кийчдеча цехе йийца кIаьд а дийя, цхьацца минеральни хIамаш техе хьбьи а дийя мара хьашъка диъал из а. Сылоса хьисане ишшта кийчъаь ча эохе хIама да юташ луъ хьайбаша.

КПСС XXVII съезда накъадолхаш

Ювдаш я КПСС Программа кердача редакце, КПСС Устава де могадеча хувцамий, Керттерча лостамий проекташ

ПАРТЕ МУГІАРАШ ЦІЕНА ХИЛИЙТАРА

Парте член дехкарийла ва: «Кадраш, цар политически гІулакх юрта болаш леладе тарга, моральни гІулакхаша кьежжа хьахкираца дакъе парте пикъ лоаразІа ца болийташ чакхбаха. Кадраш хьаларжарен хьалхиерен леннински принципаш телхаеча масце метте машар боцаш хилла».

Дукха уйла яьй аз ц1 тешай КПСС Устава де могадеча хувцамий проект ешаш вагІаш. Парте хІанз а кІезига нийслаш кулга цІена боацараш, къоалаш дераш, спенуэлаш лелераш, нарьерсташ, воахкалмаш, моллагІа тайпабогІ, харцо лелае яхь ца хетарш.

Хіанз нийслу уж санна дола хІаманз?

Цун цкъа бахьан да, сона хетачох, вай вахарера хІанз а протеницонни санна дола шкрдьяьна гІулакх дІа да далар. МассагІа цийслу яьлашьаьн дика саг ва, шийна а наха а накъаварглоалаш, гІулакх тоде могарддолаш ва, аьле вовзача-везача саго дехар дарах балха тІешаш. Прантино нъьхьта хьахьехад, пох цІанкха а дика дар ца доалнарг.

Протеницонизм дІаликхаро доаркІане гІо дергда вайна нулга цІена бовзача, наха тайп-тайлара «гІулакхан» дарах кхаьш йийеча, кхы-йола харнонаш лелаеча нуулгалхоех парте мугІараш цІечде, наьх бехнарца хьалкхеерен хьалкхеерен» аьнначу дешаш-тІетехача. Цкъа хьо «Кадраш хьахкира

ХЬАЛХА ДЕ ДЕЗАР!

«Чеченнигушнийн» объединенена чуйолхача совхозаша. Дахьсена шурен духьи ила, даларз йIедахача шерз пхи-нашI 103 процентаг ихоачашбIир. Цул совгIа шуна 1984 шерра хинначул 333 тонн духкагIа йIеслар.

Паччахьалхенга хьайбай продукташ йохкарга планаш ханал хьалха ихоачашъяьй «Озерный», «Правда», «Куркалойский», ихьчу совхозаша.

Из толам боаккхача хьинаре къахьийгад дуккхача болхлоша. Царна юкъе къаьстта белгалбаьнна Н. Горькие цIегIча совхоза дояркаш Л. Бековна, Б. Коригова, «Надтеречный» совхоза доярканаш Ш. Селимханова, К. Селкиева, «Новогорский» — М. Джабраилова, «Наурский» — В. Губанова, «Кавказ» йхача совхоза вокхачIогIа жа Iу Г. Мугаров, Куйбышева цIегIча совхоза скотник Л. Эдилов, ихьбераш.

Халахете а, эсала пъхьаж-таш дола боахамаш а да объединене совхозаша юкъе. Масала, «Новогрозненский», «Дружба», «Зори Кавказа», «Автурганский», «Стодной», Кирова цIегIча, «Дружба», «Белореченский», «Алханчуртский» совхозаша.

Планаш ихоачаш ца яр иертгечча бахьанех да хьалхарчу ахь шера хьайбаш во хьабар, иертгIа доал па дар, диначу фух дараш хьалххедара йсанко ца яр.

ДIахо йодача хана иу тайпара чохьаммабсарашш ца нийсдалийтара, Iан взмадахьа хьайбаш диза долаш Iанга-ра дахара фермашка дуйха балхаш дьа. Къаьстта терк-ам тIабехийтаб кийчдь доаккъар шиI хаННажъ фермашка хьатIадара, хьайбаш лоаттаду корпусаш йIийка хиннитара, доярканаш лоттиннийн къахьегаран вIашIгIехьбанкхара, цехашка кийч а деш доаккъаг-ам.

Объединене дукхагIа боахамашка цIенкашта йоахьо ю зоотехнически бокъонаша дIа ма дехьара шиннарашш дуйха лаьрхIа йоду сиргIаш къаьст-къаьста хьокъбаш хьалхехара. 16—18 бутт бабина а долаш 310 килограмм а ихьш духкагIа а долаш долча шинаратта искусственни осеменени е лаьрхIал. Цу мероприяте тешшаме хьахчийнтгIра дог-ам дегI а долаш шу-ха шупа душ дола доаран. Пайанза а йолаш кхаьбача хIара сиргIа деоал IанхочачаI-де тIадавал 400—450 килограммага. Уж мероприятеш чакхъяьжа эшарап деш бе хIанз хьайбаш леладе раш.

Гг. Ахриева цIегIча, «Кавказ», «Новогорский», «Брагунский», «Горячеостровский», ихьчу совхозий доаккъар цехаш болх беш я. Царца лаьрхIа кийч а деш тела доаккъар хьайбаша дина а дуъ. Хьаьта къаьстта бокхча пайда ян чах. Духха лаьрхIа кхоабача хьайбаштен эламгача Iальсатнен дийнихьен буси 500 грамм а ихьш духкагIа доаз. IотIадеттагIу.

Хьайбан Iангара дахара созяка Малгобекски район-на совхозашца кийчбаьмина а гIоина а доаъкъар 1984 шера хиннача дуккха дуккагIа да. «Луч» яхар юкъера дIайыкхача вокх сеховий доаккъаза цехаш болх беш я. Цу совхозе а бIайха банда -тIа а бетгаш жоми, тайп - тайнара компоненташ, комбикорми вIашгIа а деш йоккхийча бешкашка кийчду доаккъар хIама юкъе ца юташ дуъ хьайбаша.

«Малгобекский», «Алханчуртский» совхозий сеховий доаладеча фермашнара доаъкъара нуднеш газара болх беш я. Мехкъалхта продукташ кхоара. дIадода руьнга Исенигара газанга болх берболлаш доаъкъара цехаш хилийтара йола мероприятеш чакхъяьжа йолаьй районга вокх совхозашца а.

Цхьабаьхьа, хий да тоъаш чIоагIа халонаш делаю фермашка. «Луч», М. Горькие цIегIча, «Алханчуртский», «Кавказ» совхозий цкъайочуе локхий хьайбаш а жа а кхоабача фермашна автомашинаш цен трактораршца газанга дIатIакхаташа деаш да из. Iан замадахьа гусеничан трактораш тIа мара дела йиш йолаш а тIаьхьа тIегIнера накхалша.

Хинтроод Iойлаллача из халло делае еаш хутбабаш цIгара болхлой. Тlехьа а па тетташ, из проблема гергара ота хьастде еаш. Иу тIгIанха эгара хьалха гаргагIо, бовла деттаийла ба РАПО а совхозий а кулгалхой.

Н. ДАУДОВ.
«Чеченнигушнийн» яхача объединене хьайбай отделе заведующи.

Доаъкъар цехьара

БОЛГАРИ. Пятилетка толашIабараш оал горд Мездрерча телефонни заводе нагирдой коллективна кулгалхочох Виргиния Николовази цуи бригада членехи. 8-ча пятилетка задание толаме ихоачаш а яь, сборницаша хIанз хьатIайбаIга-ча пятилетка чотах къаьхьет. Къаьхьеган вIашгIехьбанкхара цIенкашта тIехьа шоллагIо йоаъкъар арайоах шоай маIанга диллача филиппински правительства декхар шиI чуре а арахьара а политика сихха хувцар е Iаьдал дикагIа барт-табоатIаргболча нахага Iладаларз лиларз дерхIан тоа заленешш докладаш.

Цунца цхьана США дIадерхарга Дунен халкъашта юкъерга валютни фондо хоам бу, Филиппинашта юхьарер ю Филиппинашта деча Американски гIон дакъа цигарча Iаьдала гIолла а доаъкъар-пинска политико-экономически ешшин йолча организацеша кIалъоттаеш хилар. Цунна хетачох, Афганистана духьалара тIом са-цийта безз, Пакистан шера эр-хIа Багдад Пакистана правительство. Из повиця хьалгоаш бахача нахах дуккха а духьгIа бахарш, цкъьбаьнга. Оннаш-Хаьа а деш доаъкъар а дIахо а делаю халкъа Iъаштташта ма хеттара йоаъ политика.

Пакистано моастагIал лоладе-ча, Iан цIийна шийла ларбар а ихерам тIа ца тессача Советски Союзаца а. Центреп аър-дехьарча тиъамен партеца ч е т т г а, пакистанца партеца а «Халкъа духьале ю цу деша йолча Зия-ул-Хака премина позицена.

Хьама шера оппозицин я мехка, цеи чотах ухьаг-лоаттаеш я из?

— Мехка чухьа из хьалгоаттаеш фенсаш ца поменцаш-наши. Вашингкийттача Штаташца торговли лелаеча йоккхача наIатанал. США администраце ца поменцаш-наши Iаьнашо Пакистан. Ухх Нехьхьара ялх шера 3,2 миллиард долларг ихьчу цунгара резишара. Дукха ма ю-ш-ша Вашингтоне ахьана 1987 шерагара 1993 шерага кхачалча леладе яхь а 6,5 миллиард долларг дийхад Зия-ул-Хака. США-ца финансовни тIеман новкъостал ца доре хьалло-аттаеш ца-ргIолал ядар режим.

Игорь ДОРОФЕЕВ,
АПН себ. корр.

Оттава.

ХЬАН ХЬАЛЛОАТТАЮ ПАКИСТАНЕРА РЕЖИМ

Оттаверча АПН корреспондента къамалл хиннад «Канадерча прогрессивни пакистанийн комитетан председателца Омар Латифаца, цунгара дийхад массехк хаттара жоп лулга.

— Мишта доашхалургдар Хьога Пакистана чура политически гIулакхаш?

— Мехка хIанзара правительство, ма дарра аьлча, маринеотсчии а. Цо йинза хьалгоаш регионера США иозицин, социалистически мехкашта а дукха ерзаяь политика чакхйоах. Мехка чухьа ахфеодальни отношеней доаттаеш компрадорски буржуазе позицеш Iалашйеш гIерт Зия-ул-Хана правительство.

Пакистане ерриге политически партеш йийхай, политически гIулакхаш а, Iайца боахча эсараш наьх набахтеннна Iаьан оэаш ба, тотальни доала пайдана долчча оагIоравала хийцад мехка конституци. Хорэамаш де тиган Iаьдалаша. Цхьаьнга бокъо йоаъча бахьаб болххлой ахархой, непайозан нагIато яц.

Режимо дIа ца хьуьш тIом лоаттабу доалаеча паччахьалхенга — Афганистана духьала. 1978 шера а тIехьа афганскин контрреволюционерий база-ш лагерашш яхнарр Пакистане. Мехка правительства 23 баьен автодромаш Iаенна-ш Вашингкийттача Штатий муьнагIа, нагахьа санна сихха йIадоарадеш ца-ш ивезаш цу регионе IангIоргIа-чаьнга дарудеаш, цул совр-хIе а ашна. Хlанз США ВМС-б хийца-пайда эш Пакистане форда тIаьна баьен.

Пакистанца мишта лоарХ Афганистанаца прапительства политика?

— Мехкарча ерригача политически партеш а. Динамаат-и-исламн яхача аьттехьарча фундаментализмгIа партегарга дIаийнкхараша, маларца къаьстта Iаьдал йоаъ регионера къовсам тIа йола дешаш, цудухьа Кармала правительства позиш бакъо йолаш.

Хьалха авнаце маршаа хинна-ча Азгар Хана, Тахрик-и-истиклаль яхача пяртс лидера, Пакистанера Хьаьмдокраьдаьй, Пакистанах Афганистана духьалара герз а лаьрхIа Iаьдала гIолла а доаъкъар-пинска политико-экономически ешшин йолча организацеша кIалъоттаеш хилар. Цунна хетачох, Афганистана духьалара тIом са-цийта безз, Пакистан шера эр-хIа Багдад Пакистана правительство. Из повиця хьалгоаш бахача нахах дуккха а духьгIа бахарш, цкъьбаьнга. Оннаш-Хаьа а деш доаъкъар а дIахо а делаю халкъа Iъаштташта ма хеттара йоаъ политика.

Пакистано моастагIал лоладе-ча, Iан цIийна шийла ларбар а ихерам тIа ца тессача Советски Союзаца а. Центреп аър-дехьарча тиъамен партеца ч е т т г а, пакистанца партеца а «Халкъа духьале ю цу деша йолча Зия-ул-Хака премина позицена.

Хьама шера оппозицин я мехка, цеи чотах ухьаг-лоаттаеш я из?

— Мехка чухьа из хьалгоаттаеш фенсаш ца поменцаш-наши. Вашингкийттача Штаташца торговли лелаеча йоккхача наIатанал. США администраце ца поменцаш-наши Iаьнашо Пакистан. Ухх Нехьхьара ялх шера 3,2 миллиард долларг ихьчу цунгара резишара. Дукха ма ю-ш-ша Вашингтоне ахьана 1987 шерагара 1993 шерага кхачалча леладе яхь а 6,5 миллиард долларг дийхад Зия-ул-Хака. США-ца финансовни тIеман новкъостал ца доре хьалло-аттаеш ца-ргIолал ядар режим.

Игорь ДОРОФЕЕВ,
АПН себ. корр.

Оттава.

Историе оагIонаш

ДОТТАГIАЛА ОВЛАШ

Дукхха бIаьш шераш хьалхагIа дена Къулбаседа Кавказа халIашца, иу дахьле йохчаша а гIалгIаша а, Россеца йелдаеча гIуларкий истори дIакхоп да эмоционически, политически, культурни бувзамашца хинна иа Iеш, термам тIаозаш долчча тIома доттагIала масалашца а. Россе бIешарца йохчийн гIалгIайн тIема доттагIало гIо даьд уж эрсашкахьа ластара, йохчийн гIалгIайн Къулбаседа Кавказа кхидала деза совгIатан тIехьаьд, турецкин гIулаккаш тIа бахача муьтаерча лоаман наха ланха алапеш тергда, ялхд. Къаьстта чIоагIа гIончий хиннаб парча «харц ди барий» кхермаех ислам лорадара нах тIа а хьехаш, эрсашта духьала пропаганда еш хиннача дина керте лаьттараш.

Масала, 1828—1829 шераша хиннача эрсий-гуркий тIом тIа дуккха вайна белгалбаьнаб турцашца майра латарца. Масала, вовзаш вола старшина нохчо Таймиев Байбулат керте лаьтта нохчий дошлой. Эрсий бIуьно Эрзерум (Арзрум) йоаннкаш шоай са ца яходелл атаь уж Моасарех.

Из тIом латтача хана эрсий эскара тыле восстани гIоттае шиI вIашгIехьларгIхьарах тешаш яр султански Турце правительство. Цу гIулакха хадданза Кавказе хьачучхийтабу турецкин агенташ. Ништа Нохчийнкахьа а кхьчаб уж. Цхьабаьхьа, эрсашта духьала восстани яра цар деш хинна тIахьехамаш, нохчий а, гIалгIай а халачу юкъе хьаллыадцан. Историка В. Потгос ма аллара «гегтара шийла тIайнлаб сультански эмиссараш».

Дийлатча тIаьшерен 20—30-ча шерашка нохчийн гIалгIайн, Дзорпски полис Iона а бешш, мехка йоккхийнга-роодаеш лаьттаеш хийбабаьбаьб. Белгалдакхнана дарца, шиI гIалгIай нийслучу хинна-раш бахача наха юкъе тарро динагIа яраш хиннийга.

Знанешта чIоагIа тIа-кхувш уж хинна хIар хьахьоях ух бакъдолчо, Шоаш дIахьахьча хьалхара цергре а лоаман наха хьакхимаш-на. Нийкъах эрсий моттIа-мабара шоашта новкъостал делга. Цу гIулакхо царна тарро лора дуненах эрсагIа бIарг тоа, цу хинна нохчийн гIалгIайн общинашка сихьенна хьувзаш хиннача патриархальни порядкайн нравайн критически маг бе. Гlуларх деш йоаккхача юкъагIа дуьнхачар йовзуьн-дешар Iомадора, хьалха латта эрсий культура тIехьажар.

Масала, «Современник» яхача пушкинскин журнала хьалхара тома тIа 1836 шера ца кегатса хиннай чорнета Газ-Гире Султана «Джеттагай атагIе» яхь повесть. «Ер да вай литературе дагадоаш-ш хинна хIама! — яздаьд А. С. Пушкина цу повеста дешаьхьалхен тIа. — Ахча-ча Кавказа воI вай яздархой муглараша дIаоттаеш тIа 2-гIеи 3-гIеи Дагестански дошлой-иррегулярни а полкаш, гIо деи назакаш а бо-лаш, шина а флангера майра атака яьй моастагIоа, тевзина из юха тIехьашка а кюссаш. Иншта шин дийнахьа тIом беш эрсий бIуьно бIоника нотало лыкхай, ма дарра аьлча, Кавказски фронтера тIема кхел по къаьстайр — плен хьачуьнан туркий 7 нчарол, 250 эскар, 7 азар салте.

Турпалаш къаьхачоял гойтараь эпаш йола кепаш хьаьо инструменталын цехе. Шалашт-ча цеца коллективо хьалхъе депутаташка дийлар уж кепаш дина па хиларн уж хьара технологи телхаеш хиларг. Депутаташ оарцIагIьлча динагIа болх бе бахар ОТК бохьалой, хийцар конструкторсни, технологически документаци. Хlанз 80 — 90 процент продукци паччахьалхенга тIехьажа. Цул сов лаш арахец шолларIга цеке.

Дукха ха йоаццан хиннача депутатий продукташ отсветственни совещане гулбенираца лардийIлар халIза эша товаращ тьадеча цеца на-чальника И. Таранухас ньча отчетага. Цо белгалдаьнхьаш цхьаьтта-ларIга тIетлетга тIехьарча терга 970 азар сома маьха продукци врахеча лаьрхIа унна-нидга. Коллектив тIехьа-кхочучийтр план, предприятена 75 азар сома пайда а беш. Цело кхьа-йнар нарикоси ручеий вогуз керда модель, шахматни фигураш, накъат хедагу япнарташ. Кердача цера ярмонкеща-ра «Тула-22» яха керда шарнкови ручка.

Вокхча терк-ам тIа-бохийт культурно-ха ду балгаш нIезнгарга. Болх бе дIаоттаьв йиш роботи ихоь термо-пластмасаш. Цар аьттув ду материалаш, энерги, хий еходе. Дина продукци атрехеча.

А. ЗАНIЕВ.

ДЕПУТАТИЙ ГIУЛАКХАШ

«Оргтехника» яхача производственни объединене хIанза эшаш дола товараш хьаду тIъо шу да.

ХалIза эша товараш арахецарг лаьша дукхагIа планперешнеен наседа-пешнен. ВIашгIехьлелай цу балха тIалъонаш беш йола департаменташ дог а. Цо нисдаьна рейдаш ю балха автоматизаци а механизаци а минитай хIоккап, хола бос бола полиетерола цIена йола оатхаланш вIашгIехьйоаъаш.

Шарикови ручкаша эшаш йола кепашца хьаю инструменталын цехе. Шалашт-ча цеца коллективо хьалхъе депутаташка дийлар уж кепаш дина па хиларн уж хьара технологи телхаеш хиларг. Депутаташ оарцIагIьлча динагIа болх бе бахар ОТК бохьалой, хийцар конструкторсни, технологически документаци. Хlанз 80 — 90 процент продукци паччахьалхенга тIехьажа. Цул сов лаш арахец шолларIга цеке.

Дукха ха йоаццан хиннача депутатий продукташ отсветственни совещане гулбенираца лардийIлар халIза эша товаращ тьадеча цеца на-чальника И. Таранухас ньча отчетага. Цо белгалдаьнхьаш цхьаьтта-ларIга тIетлетга тIехьарча терга 970 азар сома маьха продукци врахеча лаьрхIа унна-нидга. Коллектив тIехьа-кхочучийтр план, предприятена 75 азар сома пайда а беш. Цело кхьа-йнар нарикоси ручеий вогуз керда модель, шахматни фигураш, накъат хедагу япнарташ. Кердача цера ярмонкеща-ра «Тула-22» яха керда шарнкови ручка.

Вокхча терк-ам тIа-бохийт культурно-ха ду балгаш нIезнгарга. Болх бе дIаоттаьв йиш роботи ихоь термо-пластмасаш. Цар аьттув ду материалаш, энерги, хий еходе. Дина продукци атрехеча.

А. ЗАНIЕВ.

Политически обозревателя заметкаш

ЮКЪЕ ЦА ГIЕРТАРА ПРИНЦИП ВАХАРО ШЕ ХЬАЯЬ Я

Дукха ха йоаццан Вашингтоне пресс-конференце цIамаьл деш США паччахьалхен госсекретарь Дж. Шультца заявлени йир, президент Р. Рейган а иа ше а лаьрхIа са дIахо йодача хана а «советски коммунистически режимаша» (иу термино чулош, ховш долчча тайпара. Вашингтона ма яхьара йоаца ергига правительствани) духьалара «къовсам лоаттаберан «эффективно хьалладца», аьнна.

Тарлуш да, 1965 шера 21 декабре тIаийлача паччахьалхенй чурча гIулакхашта юкъегIертар могийтаеш ца ихларах, уж шоай муьше хинна-ча цеца гверенета деоре еаш хилараг йолча ООН Генерални Ассамблея Декларайе 20 иу дуьанн йола юбилей американски а, европейски-ца иу тайпара белгалъяхна лаьрхIа хиларг.

Ишта а вешта а Вашингтоне вIалла дагабоаш а бан терпалъе ший статус ше муьше стаьгIа, шиI гIулакхаш це-ладара, ше лаьлача дегIаеча-ладара новкъа дIаахарг йола, ООН дуьнхача документан тIа дIадоаьна тIаьнара. Сий гIалгIайн Российски паччахьалхенна юкъеъча 200 иу дуьанн Iоаньча опыто хьалъоял, вай мехка хьалхий дIахьача тIехьарча терга 970 азар сома маьха продукци врахеча лаьрхIа унна-нидга. Коллектив тIехьа-кхочучийтр план, предприятена 75 азар сома пайда а беш. Цело кхьа-йнар нарикоси ручеий вогуз керда модель, шахматни фигураш, накъат хедагу япнарташ. Кердача цера ярмонкеща-ра «Тула-22» яха керда шарнкови ручка.

Вокхча терк-ам тIа-бохийт культурно-ха ду балгаш нIезнгарга. Болх бе дIаоттаьв йиш роботи ихоь термо-пластмасаш. Цар аьттув ду материалаш, энерги, хий еходе. Дина продукци атрехеча.

А. ЗАНIЕВ.

Лаьтташта мелиораци яр — керда таронаш лехар

Туркменски ССР территори — 80 процент лаьттаеш лелаеча эгтара къаьнагIа зонех цаI, 1100 эзар я тахан боам бий, бахьадаграш, бахчеи культурашш, новкъал кхео хий деча лаьттаеш лелаеча.

Цунна цхьан спешалисташа белгалдаьх, мелиоративни гектарага паччахьалкхен дIадоар хIанз уж сатъаьте динна да лаьттаеш лелаеча эгтара къаьхьа духьлухьча тайпара йола дренажни системаш хьаьрга дукха средствани дIаахийта езаш хилараг.

Масала, вакуумни системаш болх бе йиш я «мелиоративни къаьхьуьхан» саина, ишта а ишагIа дренажни хий къаьхьуьхан а. Тух доалла лаьтташ дилара хий дуллача хана ишага хий хьал а уьзаш бу системаш болх. Цо новкъостал доалла дренажни хий чуланара тарро динна сомъяьнка. Почвогрунтах грунтови хий доалла тух дIадаьркача тIехьагIа эксплуатаци еш, ше-шегIа бу системаш болх, кIезиг-кIеазга грунтови хий дIа а ухийташ. Дукхача цеца шерашка даьча тохкамаша хьахьекхад, вакуум дренаж юкъенхьувза йола йиш дена почвогрунтай динна грунтови хий минерализаци дикка лохъенна хиларг. Лаьттан тIерча тIаьна эгтара динагIа йола хи-дирала регжим хьарга чотах лаьтта хьахьдаьд, хьаьта цунга хьежжа лакхбенна боамбе а кхыча юртбосахама нуьлтурай а хьуьксам. Вакуумни системаш производственна хьаьнна лаьтташтга мелиораци яра уьх таймара тIаулаш доа тух лаьтта дулаш кIоаргга хий чу а тIаулаш дIадоаьх, цул тIехьагIа тайп-тайнара дренажни системашца доаккхаш-доаьхьаш араделаеш из культурни мелиоративни тIом-наш. Цу тайпара-ча методе чIоагIа йIаьхьо мелиораци еш йола ха, хIанз лаьттан мIалларга хиндра тух сов а доаз, керда лаьтташ наьрадаьлелга чоаллаче-на е деш. Дилла-тIалатташ бола шоалагIа дирдалара ерхарам дIабаккхара йий чакхбоаьтх лаьтта дулаш тух доаладаьлга хи тоатол тIера хьаллоцаш а цу сахьате из хий дехка лаьттанхара арадоаккъаш а йола цу тайпара дренаж.

Тух доалла лаьтташ дилара хий дехнилга ихьа а эффективнегIа чакхдаккхара тIадиллад мобильни дренажна системаш пайда йиболга. Из латтт хий гулдеррах, вертикальни дренажаш, хий ше тувзаца накосаш. Мобильни дренажа мантирован иу молларга участка тIа духьлала лаьттанна капитальни премьява ева хинна лаьрхIе. Дренажни системаш ду почвогрунтах 1.5 — 2 метр йоаррга даьлла тух дIадаьккхаул тIехьагIа. Цу тайпара, мобильни дренаж из я дукхха-ха сенаторни комитето, кхыча американски ведомствашна цIенкашта тIехьа шоллагIо йоаъаш арайоах шоай маIанга диллача филиппинскин правительства декхар шиI чуре а арахьара а политика сихха хувцар е Iаьдал дикагIа барт-табоатIаргболча нахага Iладаларз лиларз дерхIан тоа заленешш докладаш.

Цунца цхьана США дIадерхарга Дунен халкъашта юкъерга валютни фондо хоам бу, Филиппинашта юхьарер ю Филиппинашта деча Американски гIон дакъа цигарча Iаьдала гIолла а доаънан-пинска политико-экономически ешшин йолча организацеша кIалъоттаеш хилар. Цунна хетачох, Афганистана духьалара тIом са-цийта безз, Пакистан шера эр-хIа Багдад Пакистана правительство. Из повиця хьалгоаш бахача нахах дуккха а духьгIа бахарш, цкъьбаьнга. Оннаш-Хаьа а деш доаъкъар а дIахо а делаю халкъа Iъаштташта ма хеттара йоаъ политика.

Пакистано моастагIал лоладе-ча, Iан цIийна шийла ларбар а ихерам тIа ца тессача Советски Союзаца а. Центреп аър-дехьарча тиъамен партеца ч е т т г а, пакистанца партеца а «Халкъа духьале ю цу деша йолча Зия-ул-Хака премина позицена.

Хьама шера оппозицин я мехка, цеи чотах ухьаг-лоаттаеш я из?

— Мехка чухьа из хьалгоаттаеш фенсаш ца поменцаш-наши. Вашингкийттача Штаташца торговли лелаеча йоккхача наIатанал. США администраце ца поменцаш-наши Iаьнашо Пакистан. Ухх Нехьхьара ялх шера 3,2 миллиард долларг ихьчу цунгара резишара. Дукха ма ю-ш-ша Вашингтоне ахьана 1987 шерагара 1993 шерага кхачалча леладе яхь а 6,5 миллиард долларг дийхад Зия-ул-Хака. США-ца финансовни тIеман новкъостал ца доре хьалло-аттаеш ца-ргIолал ядар режим.

Игорь ДОРОФЕЕВ,
АПН себ. корр.

Оттава.

ХОА-МАШ

АТЕИСТИЧЕСКИЙ КХЕТАМ

Республиканский семинарни просвещение ЦагIа чакхъяьлар атеистически кхетам бIара семинар. Цига тулбеннабар атеистически тематикаг лецнеш ешаш бала городера, районашкара, жорташкара медицинский больлой. «Дни культех йола СССР законодательство» яха доклад йийцар В. Музаров.

«Хьежача» наха унахой могашала деча зенех дийнар республиканский нарколагический диспансера керттерча лоро М. Дальсаева, Медико-атеистически кхетам бIара методикаг лаьлла дийнар лорашца М. Сулаевеи В. Илиевеи хановёнг.

Семинаро боккха пайда белар тулбенабаршта.

●

БАРКАЛ АЬЛАР

Дукха ца йоаIашш чакхъьлар Малгобекски района ДОСААФ отчетно-хоркамий собранни. Цига кхамал директор общества председателя С. Вулгучева. Докладчико белгалдаьккхар тIехьарча шера ДОСААФ муIаран тоьал шерденилига, кастта эскарг тIулаих де. Баха бедена кагIрлоштта идейно-политически а тIема-патриотически а кхетам балара болх тоабеннилга.

Дика кхъьхийгад №№ 3, 18, 5, 19, 20 йолча школаша. «Малгобекнефть» ЙГЦУ, «Алханчуртский» совхоза юхкъаьлларча оргаIнизацеша. Цар мастераша чакхдоьх тIема ветеранашца дола вIаIдаIихетараш, «Зарница». «Орленок» яха тIема - спортивни ловзараш.

Прешедка кхамал дир И. Хадиева, А. Галиева, М. Чапанова. Кагирхоштта патриотически кхетам луш хьанаре болх барах тIема а къахьегама а ветеранашта Н. Бузулушкена, Н. Мальсагова, С. Осипова, Г. Заикина, П. Стрельцовна ДОСААФ Сийлен грамоташ елар.

М. МАЖИТОВ.

●

БОСБОЛА МЕТАЛЛАШ КХОЬ

СССР босболча металлургие Министерствос босболча металлаш лорабара тIаьхьожам беш йоаIа территориальни паччаьхьаларан инспекцеш вIаIаагIйоьхьа лаьрхIад. Беррига ва йай мехка уж барлI куртьа.

Кхуьлбехьарча территориальни инспекце чуйоаIаргIья Нохч-ПаIлагIайче, босбола металлаша тIулаих лоаIаш. йола еррига шиъ предприятеш а тIехьа. Цуьн центр Болгоргаде хуртьа.

Кердата органа декхар да бос бола металлаш лорабар, царна кхом бар, уж кормах йоаIаучуьл совгIа йоа ца йайар. Хlинца инспекце штатний комплектовани еш я.

В. ЧЕРКАШИН.
Волгоград.

ХЬОАШАЛГIА БАЬХКА ХИЛАР

Ассиновски станица культура IIагIа хилар «зерайбажански режиссера Р. IIабанова В. Митвиевн сценарегIа лаьккха «В семнадцать мальчишеских лет» яха вай мехкахочох. Советски Союза Турдалаох Х. Нурадилова йола фильм кхеллярий бе-раршара вIаIаагIйхетар, Бокхкача терказма, дегаш гIоьздьяьна ладийIар шер шоай петдоме хьалхXийнача Х. Нурадилова роль ловзаеча актерага Пищиев Саидара.

Фильма сценаре тIа ше бархI балхах дийнар цун автора Матиев Бахас, по ишта йоп делар бераша тийнача дукхъаьча хатторашта.

Х. Нурадилова IIегIарIча театра актераша С. Пищиевн С. Дубаевн бераша кийчъь хинна «Кенфеташ» яха юмористически сценка гойтар.

К. АЛЕКСЕЕВА.

МОСКВА. Столични предприяте. — «Искра революцин» яхача типографе хIанза сийлахьа заказаш кхоьчашду. Уж да Польски Халчъа Республикана 55 томах латта В. И. Ленина сочиненеи бизза гуллами хIаьта ишта Вьетнама Социалистически Республикана Карл Маркса произведенеши арахецар.

Типографе кепадетт довзол дехьарча 140 мехка дIакхуьйийташ дола дуьнен 60 метталара политически художественни литература. Коллективо шиъ заказчикашта дIатела продукци дикнен тIехдинен мара хилац.

СУРТА ТIА: предприяте кийча продукцин.

А. КОНЬКОВА сурт.

Мишта ду шоана гIулакх?

СТОЛОВЕ БЕЗАМЕ Я

— Массова а эггара дикагIа йола продукцин тел тха «IIайхача цехех», — йоаI «Терек» яхача ПГI ПМДО Ермоловскара филиала профкома председателе А. М. Мусаева, столове болх беш йолча хьалхасаг дувца ше йоаIуш.

Ювр саг соагIа дачан хIамаш еш бола нах ба финдиле болх беш. Хlаьта, духкагIа долча дакъе, рабза а ба уж столове шоашта деча гIулакха.

Вер болаш, болх дика бовзаш коллектив я столове кхъьхегаш яр. ВорхIлагIа шу да иооперативни техникум лаьккха Диденна Ругиев Iат уьхаза производствоза ведувший йола. Пишка юхе деча балха йокхуьза опыт болаш ба повараш Денисова Зоьлхаша, Сидорова Дарья, Мусаева Зулпа. Общественни кхачан ланка рзарид йолча «предприяте меннона юьхьдахIийча а мегарг йола тайпа-тайпара даараш кийчдара рецепташ йоьзаш бола говза кулинараш ба уж. Рабза а болаш лаьау ветеранаша кагIрхоштта шоай знанеш. Цудухьа царна нийсса дIа а этта бола без да цар Iомабаьрраш. Царех пай я Гуньяева Аймани. Кухнера болхло хургIйолаш кхайка хинна из, пишка юхегIертьалларг, зувре повараш ше бу болх. Мастераша терказдир кердаяр, повара говзал Iомае безам болаш хилар, юхьеъвазьабьлар яхача нийчбеча салха. Из дар нтт шу соагIа ца хьалха. Хlаьта тахан хьоара даараш кийчдара коллективе хьалхарча муIаре латта спецналест я Гуньяева Аймани. Цун кулгаша хIаъо шийдена Iторгаш а долаш йола, хоза хьаж йоагIа, чам бола цIагIа ю сайса кIаьда булгIинаш, локъамаш, мерза хIамаш чу а ехка яь пирогаш, кхыдола даараш. Сагаьц чу гIулакха цунца къовсавала йиш йолаш. Хlаьта столове хIама даа уьчча ца тIехьялхье дIахьу по кийчдь даар.

Столовена кхочашам бац тахан кухни мелла дика хинна йай аьнна. Цига уха ча наха самуьъе а комфорт а хилийтара динна дарддоаца хIама да наха хIама даа дуьш йола ва: чура тоаяр, иу чу хила еаш йола хIамаш увттаяр. Шено лелаяр, истолаш тIара пхьегIаш хаиаца дIатхар, кIыдараш дар. Из дерриге ца хIама, де а ховш, деш да укказа.

Кадай лелаш а а хIамах куьг хоза тохаш а я наха да хIама дIахецаш йола ВIашаева Соня. Цо сихха здийча Iаьдалагlа дуз ше оархло чу дулла хIама. Хlаьта цIикма-та йоаIаш хоза нахага ела а кIоъаза бу шиъ болх, «IIоза юаргхийла» оал ше оарюуь дIалуш. Дуууха хIама да эшшаш 15 шу да цо дар дIахецар йолаш болх бу, кIезига хургба дIахан хIамаш ерашта кюъе пучаш табоьзараш, цудухьа массаценара гIулакх эоделагIа леладу.

Буфета заведующи йолча Мударова Марета ше тIаэцарга хьежжа самуъъадьле вода саг хIама дуача зала чу. Цудухьа чIоагIа бехнтохкаме гIулакх да Маретагар дар. Из хIама цо дика кхетадеш хилар хьаьхоьх цо шиъ де мел дезаш дар нахаъа дарош из нахага ше-мерза хиларон. Марет хадай хиларагIа, нах эггара дукхагIа чуухача сахьаташка а аргIагIа латташ нах хилап буфета юхе.

Дачан хIамаш ераш раьза бе дельхийга хIама даа шоашта дукха ха эпаш на хилара. Из де вIашIехьалара цкъьлча бахьан да, дачан шолхех плиташ ечь цеха тхов нIал болх беш, 40 саго цкъа Iохайна хIама даа йиш йолча столове филиал хилар. Цо болх бу кхо шу да. Филиал хьелларо йиш хилийтай болхлой бIайхача ятхача дийнаъь. столове болх беш йолча сахьаташка меттал, бийсана а Iалашбе. Кхыча деношша аьлча, ухха-за дийнаъь а бус а кхоьб. Iалъамате хоза тоаяьча филиале обед дан ца Iеш, перерыв йолча сахьата а цу чу хуя болхлой, пирIатача хьашшка са а доIаш.

Моллагlча участке а дукха хIамаш де йиш я, нагаъь саина гIулакх инициатива йолаш, перспектива йоакхо еш деладой. «Терек» яхача НГIПМДО Ермоловски филиала болхлой столове лоряду шоай предприятей. Ухгаза гIогIг шарш болх на ухача наьха хьашташ кхочачашдара керда резервааи леха. Хlаьта царна уж кора а йоаIга. Болхлой столове меню юхье хIаиаза дарддоаца-ш хIамаш уж деце а, ухгаза кийчду, тайп-тайпара хьоара даараш, духх-хьа-тIамаш, локъамаш, суп-харчо, цхьаIолча кафе кухне а клиенташа кийчдеп доаца кхмдола даараш. Ишгта бу болх Мишеесова ОРС Ермоловскера столове барттайна-ча коллективо.

А. ШАМСУТДИНОВ.

Шоана, бераш!

Iан каникулаш йолча деношка вай республике чакхйоаннкиа «Фальг» яхача кинофестивале хургдолча кинофальгаша юхье да эстонски фольклора матнвий кIийлен тIа хьалаь эстонски кинематографисти «Каролинай дого ельнех» яха фильм.

Кхарель яхаш волча паччаъхьа Каролина яхаш хоза йоI хиннаЙ — мухаш ухаш, аьрдагIа, шиЙ оамал йола йоI. Иlаьхха ха дIагIоргья дуккха халонаш а лайна, тIехьхара а Каролина ше езараш хьаштдараш байза, во оамалаш йиIсенна, эгнямах цIенъенна ялалеъьа. Хlаьта дьь замка чу Iергьа хьо е къеча сага тишвча цIагIа чу яха дIагIоргья хьо яха дош къоастаде дезаш йоаIа ха хьаIIаккхачча, из раьза хуз шийна везача сага-на буша чу яха дIаяха. На тха хьуъза Iомалу, цун кулгаша хьаду Iадьамате хоза дого тай. Из фильм оттадьа эстонски режиссера Хелле Мурдлмаа ше Владислав Коржага въъьяча сценарех.

«Фальг» яхача фестиваля дола совгIат хургда гуржий фальгий матнвех оттадьача «Лерц ца хилара кIай роза». яхача лентах а. Хlаьта оттадьа ца фильм «Хьалхара тIагIарг», «Визза йола тбилисели кхыбарашш», «Имеретински эсенаш» яха фильмаш хьадараIа шоана йоа-ваш йолча сценаре авторн режиссерн йолча Грузински ССР халкъа артистка Мидлидзе Нанас.

...Йоккха йоаIача йоаман юрта бахаш хиннаб къона жа Iу Мзекабуни ахархочуьг ховха йоI Теонен. Iалъамате дика илли оалаш хиннаб жа Iу, хьаIа йоI. Iура денз сагрална юьле а, кIаьл да луш геттара хоза халхаюьлаш хиннаЙ. Йоди. эламига сага вIаши дезаденнад. Хlаьта дерриге дика чакхдаь йиш йолаш дар цар цхьа тIама юкъъйиъка денаре. Цига гIаьрхоша йиха а йихьа есар санна ехха Теона. Кхетадеш да. жа Iу аравоал шийна дукха еаш йола йоI йахьа.

«Кхьалгlагlа хийца королева» яхача йоай фальгаца немний кинематографица-ца дуьш берашта гIавина Зивадарае дикагIа хилар мIаъа наха юхъе. Шиъ мехкахочуна Т. Куприяъца шишша цхьана лоъъача хаца а толам баьккхар но.

Котбьаьнараша юхье бан Грозиера спортсмешаш. Ца хилар тамаш а яц — цу тайпара яхьашка дакъа лаьара опыт кIезига йолаш да вай бадминтончаш. Л. Н. Толстон цIераIа Йохч-ПаIлагIай паччаъхьалкхен университете студенташ М. Нефедова, Я. Куртинская, С. Колотеев, Б. Погонайлов кхоалагIа мотгIте да.

Команднашта юхье бакин цаьн хьалхарчу, грозненцаш шодлагIчен, Орджоникидзе-ца фальгаш фальгга юхье. Моллагlча рыцарски истореа санна, цу фальгга а ва цунах дицдан бар киноаппарат боалаца къъьна наца. Хила мегаш хIама да, фальга юхье дакъа лоапараш пасенкомеп хилар цу нацан фантезе дъь кIама хилар. Хlаьта шоана оттадьаб из фальг, бераш, польски режиссера Лехдослав Маршалека.

«Фальгий бал» яхача кинофильмо эггара хьалха йоахкийг пIамсилгап. Мичара йоагIа иа хоша хьа а кхьыле, хьуна тIагIолла кхеста боладу цар Iьырка оргинг, вежарий Гриммгlар, Андерсена, Перро, дуккхача кхыча югордьянача фальгий здийча турралашта тийна балхазн де а гIерташ. Дегабуам бепи цкъьнхха хIама-а доапаш, цу гIамий хъунагIа гуллу уж, цигара цIей хила дезача тхьайса уллача хоза-ча йийиЙ дворепе цхьап дIабаха дагахьа.

Чанкъьнбнай хоза йоI тхьайса илла еаш хинна ха — дукхагIа а кIезигагIа а доапаш бIаь шу! — хIаъа Хlана тоурственни хьажа-ре соналла еаш я из. Цу хан-на сихха дворепе Iаводаш ва Принц — цо барт баьк-ъхача — соналла езаш я йоI. Вер йоагIарг-ья Цце Куй, Горз. Черахъа, Белоснежка, ворхI гном, Золушка, шийна халхаро а болаш Оло-пушка — сацеле. Теонен Греттен, Великан, бера хана дена вайна боязш а безаш а бола къъь дукхха литературни турпалаш. Царна юкъе-на дургба вежарий Гриммгlар шоаш а. Уж берригаш а сакъердазеча а хьаьъъаш дуча а истореча чу вIашIехьа-ра кинематографиста-ца — сценарица — Иштван Кардошен режиссера Янош Рожан.

Кинофестивала программа-на юкъъхургда ишгта фильмаш — фальгаш: «Лоан колодева», «Царевич Прошка», «Тамашие бийса», «Фрей суйгаи совгIат», «Пана калика падасдеш», «Паччаъьа Салтанах долга фальг», кхыдараш.

В. КОВАЛЕВА.
ИГIАССР Госкино йокхагIа йола редактор.

ЦИРК

ЙИЦЛУРГЙОАЦА НОМЕРАШ

Цирк ца дезаш цхьаннха а ваш. Цхьабакъда, кхъьстта духкадеш яа бераштта. Цар белар, тIадбата дета цIогIм хьаюоа Iторгаш цIера хоза юхевахача. Из тамаш а яц... Манежа тIа халхаюьлаш, тайп-тайпара довзаш деп чарг, маймаллаш, жIалагIаш, пилаш, кхыдола оанкгай да.

Каинчулаш йолча деношка дуьхьа бераш хул цирке. Хlара дийнаъь йола шиъ бутт гаргга ха я. Дукха наъ хьежаб цунга цу юкъъ. Доккха барнал аля-нопа ловзар аргIастагта цар кийчъь санъьедприне пре-грамма бахьан долаш. — аьлар цирка администратора В. Бабенко.

Кастта дIагIоргба хьаьнна. Цхьабакъда. вIалла дац иа дуьл. берий дегашна бусгарба уж.

М. КАРТОЕВ.

СУРТАШ ТIА: артисташ Филатовгlар.

И. ИЛИЕВА сурташ.

ХАЙЧА ДИКА ДА

ХОАРЦАМ

Сага дарбане да из. Халкъа медицине из леладу йIовхараш йолча хана. ТIера хорддаш дIа а лъхе, иIоарга доана Iург а даьккхе, ву чу цIекар е модз чудотг. Цхьа — шиъ ди дальча юх мутт хул. Цхьаша-шишша Iаг молаш, хIара дийнаъьа кхоссха-лиасса из мелча, унахочча дарба хул.

КЕН

Дарбане да пуи бургтиаг а ча а. Халача лазарах берче, гIогIа хьаюоа тIаьхьа унахоша динча диетически даар да кена хьоар.

Халкъа медицине кена хьоар дарбане доархI кеч чу лазарах долча наха, хIаьта ча кхийкха хий дика да цIе-ка лазар долча сага. Кена бургтиех бабькха жарж чутесса суп пайдане я хьер дайнаха бераштта.

Мезаца кхехнадь кена бургтиаг дика да йIаьхьача хана памогаш иллача унахоча. Иштта дарбане да уж кхайкор долча сага а.

Кена хьоар чутесса кисель дарбане я гийга е шоргашта лазар долча наха.

Редактор О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 ЯНВАРЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Путешественники клуб».
9.40 — «Филиппок». Мультипликационни фильм.
9.50 — «Дунен магирхой».
10.25 — Телевизионни художественни фильм «Пабло ихерамну ва». «Фронт без поцедаш». яхача серецара.
11.15 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — «Вай заманхо». Телевизионни документальни фильмаш кIезигаш саг». «БIаьла мулла».
15.25 — Кремлевски съездий Дворене елка цIей.
16.10 — «Из чамбола дарбане ган ма». Телевизионни очерк.
16.25 — «Кердадараш».
16.35 — Дланих Ерригрсийски ионкурса лауреата Ю. Ветушинене (Гусли).
16.45 — Экологически дневник.
17.05 — Художественни фильм «Джура Мин-Архарера чарахехь» 4-гIа серн.
18.10 — Хомиевх дунен халкъашта юкъера новеъъостташа кIаьшаргIехетар. — Буффало — Сейбрз» (США) — «Динамо» (Москва). США-бен 3-гIен периодаш. США-бен (18.45) — «Тахан дунен тIа».
19.35 — «Вай захара программа». Юьцаш в КПСС ЦК пропагташ. СЭВ-а секретара, техническни IкIаиай доктора, профессор В. В. Сычева выступлений.
19.35 — «Кердадараш».
20.00 — Телевизионни художественни фильма премьера. «Кцанза ломашша». «Фронт без поцадь». яхача серецара.
21.00 — «Ха».
21.40 — Фигурни катанех СССР-а чемпионат. Хьокхара хьехаршкаш.
22.55 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранара гимнастика».
8.15 — Документальни фильмаш цIераIа «Борзкl Сигеон». «Ювцаш в КПСС ЦК пропагташ. СЭВ-а секретара, техническни IкIаиай доктора, профессор В. В. Сычева выступлений.
19.35 — «Кердадараш».
20.00 — Телевизионни художественни фильма премьера. «Кцанза ломашша». «Фронт без поцадь». яхача серецара.
21.00 — «Ха».
21.40 — Фигурни катанех СССР-а чемпионат. Хьокхара хьехаршкаш.
22.55 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранара гимнастика».
8.15 — Документальни фильмаш цIераIа «Борзкl Сигеон». «Ювцаш в КПСС ЦК пропагташ. СЭВ-а секретара, техническни IкIаиай доктора, профессор В. В. Сычева выступлений.
8.35 — «Цин йоаца седиъа». Телевизионни художественни фильм. 2-гIа серн.
9.40 — «Тха бIаь».
10.10 — Л. Шварцн цун фальгни.
11.15 — Я. Сибелиус. № 5 йола симфони, ми бемоль мажор, диезаш. Чехски филармонин симфонически оркестр. Дирижер — А. Гибсон (Великобритани).
11.45 — Фильм — балет «Гуттаперчев творчеств». Фильм-премьера.
13.00 — Испански мотт.
13.30 — Чемпех хоза говзанчаш ба», «Нахи тенникашн» яхача Кемеровски театрах телевизионни документальни фильм.
13.50 — «Подранки». Субтитрашца художественни фильм.
15.15 — «Кердадараш».
17.00 — Дешдохкоша. Киноп-рограмма.
18.00 — «Шоашта хетар ала».
18.30 — Ювцаш в КПСС ЦК пропагташ (IIагIагIай мотт-ти).
19.00 — «Нохч-ПаIлагIайн ди».
19.20 — «Цу басарий йоха бесан». Фильм.
19.30 — Ритмически гимнастика.
20.00 — Бийса дахьъала хийла шун, бераш. «Юненгорбунок». Мультипликационни фильм 5-гIа передача.
20.15 — «Кердадараш».
20.30 — Баскетболах Европейски чемпионий кубок. Матах. «Жальгирис» (Каунас) — «Цибона» (Загреб). Каунасера передача.
23.00 — «Ха».
21.40 — «Менсиканец». Художественни фильм.
23.10 — «Кердадараш».

10 ЯНВАРЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Концертни зале — дешдохкоп».
9.45 — «Дахчан сага исторнн», Литературни персонаж «Пиноккио» хьанаIаьдаь мотерех документальни фильм.
9.40 — Концерт.
10.20 — Телевизионни художественни фильм: «Кавказа лоамашша». «Фронт без поцадь» яхача серецара.
11.20 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Эшар тIа ихом бар тIатехача». Iмлман-популярни фильм. Кера — Iишшен материалаш хьарран ух юкъъ ахийтаран Iнлманхоша бечаьнах.
15.00 — «Эрсий мотт».
15.30 — Турнирен мохаген Подмосковни юрта.
16.05 — Художественни фильм Джура - Мин - Архарера чарахьь». 5-гIен 6-гIен серш.
18.20 — «Председатель. Белгородски области Белгородски района М. Фрунзе цIераIа колхоза председателах, шоссе Социалистически Iкъьхьгана Турдалах, КПСС XXVII съезда делегатаех В. Я. Горинах телевизионни очерк.
18.35 — Дланих В. И. Ленина цIераIа завода культура Дворе духовой оркестр.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Хоккей хьабаьча «Торпедо» — Iала деча хулаъ Iнлман-политуларни фильмаш. «Цахоош дийхоп?». «Цхьа рюмка мара».
20.15 — Халкъа ансамбла номцерт.
19.30 — «Проблемаш — лечкарн. Агропромышленни комплекс дIахьо-шучу. Аграрни-промышленни комплекс: проблемаш, решеншн. Агропромышленни комплекс дIахьошучу. Аграрни-промышленни комплекс: проблемаш, решеншн. СЭВ-а секретара, техническни Iкlаиай доктора, профессор В. В. Сычева выступлений. Л. А. Возженский.
21.00 — «Ха».
21.40 — Фигурни катанех СССР-а чемпионат. Хьокхара хьехаршкаш.
23.40 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранара гимнастика».
8.15 — «Юртарча пропагандистий «Iуландаг». Документальни фильм.
8.35 — «Менсиканец». Художественни фильм.
10.00 — «Малахитови шкатулка». Кьанача тулпа. пъайъеваша». Кьанача геологий викторина итоговш.
11.00 — Г. Бриттен. Инструментальни фильмаш: «Дицденна вах дн», «Кремонет».
11.20 — «Оркестраца солоп». Фильм-концерт.
11.55 — Фильм — балет «Цхьан хоззча бералла».
13.05 — Английски мотт.
13.35 — Телевизионни документальни фильмаш премьера «Сай велар лургда шоаша». Тобольски тIехи тедача М. Тыкеркрепе творчествех.
13.50 — Перискн паччаъхьалкхен корреспонденташ ухача ца нонцерт.
14.55 — Ювцаш в. А. Гранатнина сийлахь дунен халкъашта юкъера кагIрхоп футболах йола сборни СССР - 2. 2-гIа тайм.
15.35 — «Кердадараш».
17.30 — Социалистически деъхараш. Мишта ихоачашду уж. IIагIагIай мотт-ти).
18.00 — КПСС XXVII съезда йыдарехь. «Цхьа бIаь — цхьаннах». (нохчий моттаца).
18.20 — Ювцаш в КПСС ЦК пропагташ. — «Нохч-ПаIлагIаен дин».
18.50 — «Нохч-ПаIлагIаен дин».
19.10 — Iилма — производства. «Прогрессивни технологи — пишлоп ма».
19.40 — Бийса дахьъала хийла шун, бераш. «Юненгорбунок». Мультипликационни фильм 6-гIа серн.
19.55 — В. А. Гранатнина сийлахь дунен халкъашта юкъера кагIрхоп футболах йола сборни СССР-1 — сборни Корейски. 2-гIа тайм.
20.35 — Липецкн профтехобразование ДИ «Калинка» яхача ловзаран ансамбла номцерт.
21.00 — «Ха».
21.40 — Историчесни фильма экран. «Цхьа бIаь кхерам, Хьо — цхьаннах» фильмах.
22.55 — «Кердадараш».

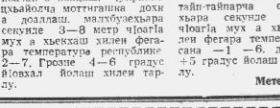

Тахан республике йолдеи Грозненн морхаш а йолаш, йоачан а йолаш. Iуйрийна цхьайолча моттигашна дохк а доалдаш. малхбузехьара секунде 3—8 метр чIоагIа мух а хьежаш хилен фераца температура республике 2—7. Грозне 4—6 градус йолаш йолаш хилен тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, йоачан а йолаш. Цхьайолча моттигашна дохк а доалдаш, тайп-тайпарча оагIоначкара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьежаш хилен фераца температура бийсана —1 —6. дийнаъьа 0 +5 градус йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефоиаи: редактора — 2-45-57: редактора заместитела — 2-85-07; бехитохкама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-54-04; промышленностн транспортен — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-64-75; письмой — 2-85-64, корректорске — 2-89-86.

НАШ АДРЕС. 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора—2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-86.

Газет арадулв шинареи.
ереи, шоаттеи деношка

СФ00005. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 165.